

Geografia social i cultural

Codi: 101579
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501002 Geografia i Ordenació del territori	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Pau Avellaneda Garcia

Correu electrònic: Pau.Avellaneda@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits específics per tal de cursar aquesta assignatura.

Objectius

L'objectiu de l'assignatura és mostrar diferents maneres d'interpretar el món tot utilitzant les variables culturals i socials. En aquest sentit, es farà una visió general del què és la geografia social i cultural, de quines han estat les principals aportacions en aquesta subdisciplina, de quins són els diversos camins que es poden seguir dins aquesta subdisciplina i de quines utilitats pot tenir per a la geògrafa i geògraf d'avui l'estudi geogràfic des d'aquesta perspectiva. Alhora, es convidarà l'alumnat a ser part activa de la construcció dels continguts de l'assignatura aprofundint en aquells aspectes que li suscitin més interès.

Al final de curs l'alumnat haurà assolit:

1. Uns coneixements bàsics i fonamentals sobre cadascun dels temes tractats
2. Un domini dels conceptes més importants utilitzats en geografia social i cultural
3. Una visió de conjunt i unes claus interpretatives bàsiques del funcionament de l'espai mundial des d'una perspectiva social i cultural
4. La capacitat de tractar informació de geografia social i cultural i interpretar-la
5. La capacitat d'establir connexions significatives entre els diferents aspectes temàtics del programa

Competències

- Analitzar i explicar els esdeveniments del món actual des d'un punt de vista geogràfic.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar el coneixement teòric necessari per plantejar problemes geogràfics de manera integrada i combinar un enfocament generalista amb una anàlisi especialitzada.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les principals dinàmiques del món actual des d'un vessant geogràfic.
2. Contrastar i comparar dades geogràfiques rellevants.
3. Identificar les idees i expressar-les amb correcció lingüística en diverses llengües.
4. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
5. Plantejar problemes sobre la desigualtat, la distribució de la població, la urbanització, etc., al món.
6. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

1. Introducció

- Què és la geografia social i cultural?
- Els antecedents de la geografia cultural i social.
- El gir cultural i les noves geografies culturals i socials.

2. Cultura, diferència i espais

- Identitats socials: gènere, edat, sexualitat, classe, ètnia i cultura.
- Escales espacials: cos, llar, comunitat i barri, institucions, espais públics, ciutats, món rural i nació.

3. Estudi de casos geogràfics des de l'anàlisi cultural i social

4. Els paisatges de la cultura

- Geografies de la vida quotidiana.
- Llengua, religió, música.

Metodologia

Cada setmana es plantejarà un tema diferent relacionat amb la geografia social i cultural sobre el qual caldrà realitzar un exercici pràctic. L'alumnat haurà de cercar informació sobre el tema plantejat a partir del qual haurà de realitzar l'exercici proposat. Els exercicis pràctics seran de diversos tipus utilitzant metodologies també diverses per a realitzar-los.

Cap a final de curs es realitzarà una sortida de camp en la que es preten que l'alumne descobreixi i reconegui sobre el terreny una part important dels continguts treballats al llarg de l'assignatura. S'haurà de realitzar un informe relacionat amb la sortida.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classes dirigides	30,5	1,22	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Sortides de camp	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6

pràctiques d'aula	7	0,28	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	44	1,76	1, 2, 3, 4, 5, 6
Lectures obligatòries	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6
informes de les sortides de camp	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6

Avaluació

Avaluació continuada

S'estableix un sistema d'avaluació continuada amb 15 activitats avaluables que ha de permetre al professorat fer un seguiment continuat de l'alumnat i a l'alumnat conèixer la seva progressió al llarg del curs.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (via Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Per tal de poder ésser avaluat/da caldrà:

- Haver realitzat totes i cadascuna de les activitats d'avaluació estipulades.
- Haver aprovat cadascuna d'aquestes activitats.

En cas de no haver realitzat i presentat alguna d'aquestes activitats d'avaluació es considerarà com a No avaluable. En cas d'haver suspès alguna d'aquestes activitats es considerarà Suspesa tota l'assignatura.

Reavaluació

Hi haurà una reavaluació de totes aquelles proves presentades que no hagin superat el 5 el dia que indiqui la Facultat de Filosofia i Lletres.

La reavaluació del exàmens teòrics serà en forma d'examen. La reavaluació de la resta d'activitats consistirà en refer l'evidència.

Les activitats reavaluades puntuaran de 0 a 5.

Plagi

La copia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delictes que serà sancionat amb un zero a l'activitat. En cas de reincidència es suspendrà tota l'assignatura. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Qualsevol cas particular serà contemplat per part del professorat amb l'objectiu de garantir un tracte equitatiu i evitant el perjudici de l'alumnat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens teòrics i pràctics parcials	30%	1,35	0,05	1, 2, 3, 4, 5, 6
Informe de la sortida de camp	10%	0,45	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6

Treballs individuals (I)	30%	1,35	0,05	1, 2, 3, 4, 5, 6
Treballs individuals (II)	30%	1,35	0,05	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

- Anderson, J. (2010). *Understanding Cultural Geography. Places and Traces*. Londres: Routledge.
- Anderson, K.; Domosh, M.; Pile, S.; Thrift, N. [eds.] (2003). *Handbook of Cultural Geography*. Londres: Sage.
- Blunt, A.; Gruffudd, P.; May, J.; Ogborn, M.; Pinder, D. [eds.] (2003). *Cultural Geography in practice*. Londres: Arnold.
- Claval, P. (1999). *La geografía cultural*. Buenos Aires: Eudeba
- Cobast, E. (2013). *Las 100 palabras de la cultura general*. Madrid: Akal
- Crang, M. (1998). *Cultural Geography*. Londres: Routledge.
- Di Méo, G.; Buléon, P. (2005). *L'espace social. Lecture géographique des sociétés*. París: Armand Colin.
- Gramsci, A. (2011). *¿Qué es la cultura popular?* València: Publicacions de la Universitat de València [textos escritos entre 1929 i 1936].
- Gunn, S. (2011). *Historia y teoría cultural*. València: Publicacions de la Universitat de València.
- Jackson, P. (1989). *Maps of meaning: an introduction of cultural geography*. Londres: Routledge.
- Jordan-Bychkov, T.J.; Domosh, M. (2003). *The Human Mosaic. A Thematic Introduction to Cultural Geography*. Nova York: W. Freeman.
- Lladó, B.; Serracant, M.; Tiana, B. (2013). *Urbanoporosi. Sabadell i els silencis urbans*. Sabadell: Col·lectiu (Sa)badall
- Loda, M. (2008). *Geografia sociale. Storia, teoria e metodi di ricerca*. Roma: Carocci.
- Mitchell, D. (2000). *Cultural geography. A critical introduction*. Londres: Blackwell.
- Nogué J. [ed.] (2008). *El paisaje en la cultura contemporánea*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Nogué, J.; Albet, A. (2007). "Cartografía de los cambios sociales y culturales". A: Romero, J. [ed.]. *Geografía humana*. Barcelona: Ariel, p. 173-219.
- Norton, W. (2000). *Cultural Geography. Themes, concepts and analyses*. Ontario: Oxford University Press.
- Ortiz, A. [coord.]; Badia, A.; Cebollada, À.; Mendizàbal, E.; Solana, M.; Vera, A. (2011). *Visions geogràfiques del món*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions (Materials, 222).
- Pain, R.; Barke, M.; Fuller, D.; Gough, J.; Macfarlane, R.; Mowl, G. (2001). *Introducing Social Geographies*. Londres: Arnold.
- Panelli, R. (2004). *Social Geographies*. Londres: Sage.
- Pimenta, J.R.; Sarmiento, J.; Azevedo, A.F. de; [coords.] (2008). *Geografias pós-coloniais: ensaios de geografia cultural*. Oporto: Figueirinhas.
- Rosendahl, Z.; Corrêa, R.L. [eds.] (2001). *Matrizes da geografia cultural*. Rio de Janeiro: Editora da Universidade do Estado de Rio de Janeiro.

Sarmiento, J.; Azevedo, A.F. de; Pimenta, J.R. [coords.] (2006). *Ensaaios de geografia cultural*. Oporto: Figueirinhas.

Smith, S.J.; Pain, R.; Marston, S.A.; Jones III, J.P. [eds.] (2010). *Handbook of Social Geography*. Londres: Sage.

Séchet, R.; Veschambre, V. [dirs.] (2006). *Penser et faire la géographie sociale*. Rennes: Presses Universitaires de Rennes.

Shurmer-Smith, P. [ed.] (2001). *Doing Cultural Geography*. Londres: Sage.

Vallega, A. (2003). *Geografia culturale. Luoghi, spazi, simboli*. Torí: UTET.

Zusman, P.; Haesbaert, R.; Castro, H.; Adamo, S. [eds.] (2011). *Geografías culturales. Aproximaciones, intersecciones y desafíos*. Buenos Aires: Ediciones de la Facultad de Filosofía y Letras, Universidad de Buenos Aires

Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles (número 34, monogràfic de geografia cultural).

Documents d'Anàlisi Geogràfica (número 34, monogràfic de geografia cultural).

Espaço e Cultura [Rio de Janeiro: Editora da Universidade do Estado de Rio de Janeiro], 1995-

Géographie et cultures [París, L'Harmattan], 1992-

Social & Cultural Geography [Abingdon, Routledge] 2000-